

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ STRATEGICZNO-OBRONNY
INSTYTUT EKONOMIKI OBRONY

AON wewn. 4406/92

Gen. bryg. mgr Marian WRÓBLEWSKI

PROBLEMY LOGISTYCZNE OKRESU TRANSFORMACJI

(na przykładzie Warszawskiego Okręgu Wojskowego)

MATERIAŁY I STUDIA
Nr 14/1992

Biblioteka Główna
Akademii Obrony Narodowej
~~S/1804~~
~~05-001804-003-0~~

WARSZAWA

60428

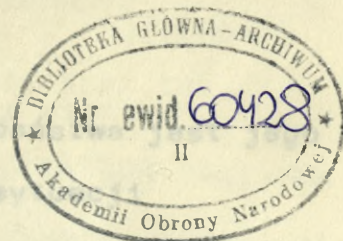
1992

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

WYDZIAŁ STRATEGICZNO-OBRONNY
INSTYTUT EKONOMIKI OBRONY

AON wewn. 4406/92

Gen. brgg. mgr Marian WRÓBLEWSKI

PROBLEMY LOGISTYCZNE OKRESU TRANSFORMACJI

(na przykładzie Warszawskiego Okręgu Wojskowego)

MATERIAŁY I STUDIA

Nr 14/1992

~~5/1804³~~

WARSZAWA

1992

W S T Ę P

Podstawą działalności militarnej państwa jest jego doktryna. Doktryna ta powinna odpowiadać sytuacji strategiczno-operacyjnej w świecie lub w regionie oraz sytuacji społeczno-gospodarczej kraju. W ostatnim czasie coraz wyraźniej daje znać o sobie tendencja do pomniejszania roli doktryny wojennej; niekiedy twierdzi się, że jest ona w ogóle niepotrzebna. Można się z tym zgodzić w odniesieniu do szczebla pojedynczego żołnierza, załogi, obsługi, ale nie sił zbrojnych i państwa. Tutaj wśród wielu pytań, na które doktryna wojenna musi jasno odpowiedzieć na czoło wysuwają się następujące: "Jak przygotować się do wojny, jakie potrzebne są siły i środki oraz w jakim kierunku je rozwijać, by sprostać zadaniu obrony państwa ?

Głównym zadaniem państwa jest obrona swoich interesów przed zagrożeniem z zewnątrz, w tym militarnym. Doświadczenia historyczne i położenie geopolityczne zmuszają nas do uwzględnienia wielokierunkowych zagrożeń. Dotychczas zakładano obronę w ramach koalicji. W obecnie ukształtowanej sytuacji międzynarodowej zakładać należy, że Polska zmuszona jest przygotować się do obrony samodzielnie. Wynikają stąd następujące cele strategiczne obrony:

- utworzenie takiego systemu obronnego państwa, który uczyniłby agresję nieopłacalną;

' - zaplanowanie optymalnego użycia sił zbrojnych / w połączeniu z elementami powszechnej obrony narodowej/, która doprowadziłaby do zaniechania agresji.

Powyższe założenia mogą być spełnione tylko wówczas, gdy na wszystkich szczeblach organizacyjnych, zarówno w wojsku jak i administracji państwowej wystąpi zgodność celów, zadań, sposobów oraz środków ich realizacji. Podstawę tej zgodności winny stanowić uregulowania prawne, które stwarzają warunki do klarownego funkcjonowania administracji i gospodarki państwa we wszystkich jej sektorach i na wszystkich szczeblach zarządzania w powiązaniu ze sformułowanymi w sposób przejrzysty zadaniami na rzecz obronności. Te ostatnie powinny uwzględniać potrzeby resortu obrony narodowej jako "głównego odpowiedzialnego" za opracowanie planów obrony państwa, a w przypadku zagrożenia - za ich realizację. Takie podejście uzasadnia konieczność opracowania precyzyjnych uregulowań prawnych.

Zachodzące przekształcenia w gospodarce narodowej zmuszają do zmian systemowych, a nie strukturalnych, jakie są dokonywane aktualnie w wojsku, gdyż nie struktury decydują o systemach, lecz systemy o strukturach.

Stąd dla zapewnienia skutecznej obrony kraju w każdej sytuacji należy przyjąć strategiczną koncepcję przygotowanej powszechnej obrony narodowej, opierającej się na wykorzystaniu armii oraz tak ważnych atutów, jak dążenie narodu polskiego do utrzymania swojej niezawisłości i wykorzystanie szeroko pojętego potencjału obronnego kraju.

W celu umożliwienia realizacji powyższej koncepcji należy:

- po pierwsze - dokonać stosownych uregulowań problemów mobilizacyjnych i strategiczno-operacyjnych w skali państwa i sił zbrojnych;
- po drugie - uregulować całokształt problematyki związanej z utworzeniem infrastruktury obronnej i gospodarczej państwa.

1. PROBLEMY MOBILIZACYJNO-OPERACYJNE

Główną rolę obronną państwa powinna stanowić armia i siły powszechnej obrony narodowej. Istniejący dotychczas system mobilizacyjnego rozwinięcia sił obronnych państwa został poważnie naruszony, między innymi poprzez zmniejszenie nakładów finansowych na obronność, zmiany systemowe w organach administracji państwowej, drastyczne ograniczenie szkolenia rezerw osobowych, masową prywatyzację przedsiębiorstw państwowych.

Przechodząc do szerszego omówienia w/w zagadnień należy stwierdzić, że p r o b l e m y f i n a n s o w e państwa i systematyczne zmniejszanie budżetu na obronność poważnie ograniczyły, możliwość zakupu nowego sprzętu i technologii obronnych, a co za tym idzie, unowocześnienie armii. Radykalnie zmniejszył się stan ilościowy żołnierzy i pracowników cywilnych, co w wielu przypadkach doprowadziło do konieczności likwidacji komórek i pionów funkcjonalnych. Naruszyło to poważnie zdolność i gotowość bojową wojsk, pogłębiła się depakitalizacja infrastruktury wojskowej, wątpliwe są efekty finansowe tych działań. P o d z i a ł a d m i n i s t r a c j i na państwową i samorządową doprowadził do braku szczegółowych uregulowań prawnych dotyczących spraw obronnych na szczeblu miast, gmin, sołectw. Słabość organizacyjna i finansowa organów

samorządu terytorialnego doprowadziła do zaniechania świadczeń na rzecz obronności.

Naszym zdaniem, samorząd terytorialny w zależności od posiadanego potencjału osobowego i rzeczowego powinien być organizatorem sił obrony narodowej /batalionów, kompanii ON/ w osiedlu, wsi, gminie czy małym miasteczku. Już w okresie pokoju powinny być postawione w tym względzie zadania. Dotyczy to również instytucji użyteczności publicznej takich, jak poczta, PKS, PKP, RDP., policja, straż pożarna, cywilna służba zdrowia, działających w danym rejonie. Plany wykorzystania sił obrony narodowej powinny być wielowariantowe i zharmonizowane z działaniami wojska. Powinny one uwzględniać działania nieregularne i partyzanckie.

Drastyczne ograniczenia skłoniły rezerwy osobowych spowodowane cięciami budżetowymi, likwidacja szkolenia studentów, brak aktów prawnych, w tym zakresie prowadzą do systematycznego wzrostu deficytu przygotowanych żołnierzy rezerwy.

Według nas, za całość spraw związanych z przygotowaniem potencjału ludzkiego na rzecz obronności powinien odpowiadać aparat administracyjny państwa pracujący pod nadzorem organów administracji wojskowej /WSZW, WKU/. Zadania i podział kompetencji muszą być klarowne oraz jasno sprecyzowane w dokumentach normatywnych.

Masowa prywatyzacja przedsiębiorstw państwowych załamała system zasilania wojsk z gospodarki narodowej. Likwidacja licznych przedsiębiorstw realizujących zadania mobilizacyjne na rzecz wojska spowodowała przekazanie tych zadań jednostkom wojskowym.

Zbiegło się to z jednoczesną redukcją armii, a co za tym idzie postawiło pod znakiem zapytania realność planowanych zmian. Na przykład likwidacja baz transportowych mobilizujących bataliony transportowe doprowadziła do przekazania tych zadań małym jednostkom /składnicom, bazom o potencjale ludzkim rzędu 20 ludzi/.

Z naszego punktu widzenia, należy doprowadzić do stworzenia warunków odciążających jednostki wojskowe i stworzenia załączków Garnizonowych Ośrodków Mobilizacji o potencjale umożliwiającym realizację zadań mobilizacyjnych w garnizonie.

2. PROBLEMY INFRASTRUKTURY OBRONNEJ I GOSPODARCZEJ

Odpowiednie przygotowanie infrastruktury terytorium jest jednym z atutów obronnych kraju, stwarzającym szansę przeciwstawienia się siłom potencjalnego agresora.

Istniejący obecnie system wykorzystania infrastruktury nie w pełni zabezpiecza potrzeby obronności i musi być przebudowany w sferze logistyczno-prawnej. Brak jest dokumentów normatywnych określających jasno zadania i obowiązki zarówno administracji jak i wojska.

Problem wykorzystania infrastruktury jest ściśle powiązany z działalnością logistyczną zarówno w okresie pokoju jak i działań wojennych, a istota wsparcia logistycznego wynika z celów i wyraża się w przygotowaniu odpowiednio urzutowanego i rozmieszczonego w terenie potencjału materiałowego, technicznego, medycznego i komunikacyjnego oraz zapewnieniu możliwości ich racjonalnego wykorzystania /przy szerokim

wykorzystaniu terenowej infrastruktury logistycznej/
w celu stworzenia warunków do skutecznego prowadzenia
działań bojowych.

3. ZABEZPIECZENIE MATERIAŁOWE

W ramach dokonywanej w naszym kraju transformacji
układu społeczno-gospodarczego zostały naruszone systemy
materiałowo-technicznego zaopatrywania wojsk.

Szczególnie mocno odczują to niewątpliwie siły zbrojne
w okresie zaistnienia konfliktu ze względu na szybkie
wyczerpanie się zapasów wojska w połączeniu z brakiem
możliwości odtworzenia ich z rezerw państwowych /likwidacja
zobowiązań w ramach planu R0- aktualnie obowiązuje plan
R0-86/.

Zasadniczą rolę w przemianach społeczno-gospodarczych
przypisuje się przywróceniu tradycyjnych mechanizmów
rynkowych, gdzie główne miejsce zajmuje proces prywatyzacji.
Nie oceniając aktualnego stanu procesu prywatyzacji, jej
zawiloci i opóźnień należy jednoznacznie stwierdzić,
że wywiera ona poważny wpływ na cały układ obronny państwa,
a zwłaszcza na strukturę przemysłu. Naszym zdaniem organa
kierownicze państwa powinny perspektywicznie i kompleksowo
dostrzegać problem utrzymania żywotności zakładów
produkcyjnych w tym przewidzianych do przeprofilowania
w okresie zagrożenia na potrzeby obronne kraju, regulując
to odpowiednimi aktami prawnymi.

Przygotowując zmiany w tym zakresie należałoby:

- opracować takie akty normatywne, które w jasny i prosty sposób określałyby obowiązki administracji państwowej w stosunku do zabezpieczenia potrzeb wojsk w przyszłych działaniach;
- zobowiązać administrację cywilną i wojskową do systematycznego informowania kompetentnych władz wojskowych o aktualnym stanie infrastruktury;
- nakazać specjalistycznym przedsiębiorstwom /bez względu na ich status prawny/ utrzymywanie na rzecz sił zbrojnych określonych zapasów środków materiałowych i medycznych z jednoczesnym określeniem ulg preferencyjnych dla tych zakładów;
- nakazać szefom resortów gospodarki narodowej i administracji terenowej utrzymanie zapasów środków materiałowych dla wojska w określonych ilościach, asortymentach i rejonach rozmieszczenia;
- doprowadzić do weryfikacji przepisów w zakresie kontroli i finansowania utrzymywanych rezerw materiałowych we wszystkich sektorach przez odpowiedzialne podmioty gospodarcze i administracyjne.

Reorganizując przemysł naszego kraju można również wzorować się na rozwiązaniach państw zachodnich, gdzie np.:

- we Francji państwo kontroluje handel paliwami i innymi materiałami strategicznymi, a ministerstwo przemysłu wydaje zezwolenia na tę działalność z narzuceniem określonych zadań na rzecz wojska;
- w Niemczech działalność dystrybucyjną paliw może prowadzić każda zarejestrowana firma, pod warunkiem utrzymania określonej ilości rezerw państwowych.

Klarowny system zabezpieczenia materiałowego wymaga bardzo szerokiego wachlarza unormowań prawnych między innymi w zakresie unifikacji, standaryzacji, indeksacji, komputeryzacji, jednolitego ekonomicznego systemu źródeł zaopatrzenia w środki materiałowe itp. Spełnienie powyższych warunków wymaga również bardzo precyzyjnego urzutowania i rozśrodkowania środków materiałowych ze szczegółową kalkulacją o analizie planu dowozu i ewakuacji stosownie do założonych planów operacyjnego rozwinięcia wojsk oraz przewidywanych zagrożeń ze strony potencjalnego nieprzyjaciela. Tak więc jest to skomplikowany system, który musi być precyzyjnie uregulowany pod względem logistycznym w ramach doktryny obronnej państwa.

W swoich założeniach winien on być wkomponowany w terytorialny układ dowodzenia uwzględniający cztery szczeble decyzyjne: centralny, okręgowy, strefowy i garnizonowy /lokalny/. Szczeble te między innymi zapewniają:

Centralny szczebel zaopatrywania - dysponuje rezerwami państwowymi środków materiałowych; wypracowuje zasady sterowania systemem zaopatrywania w środki materiałowe w okresie "P", zagrożenia i "W"; steruje i koordynuje systemem zaopatrywania wojsk w okresie "P" oraz sił zbrojnych i państwa w okresie zagrożenia i wojny; wypracowuje i określa ramy systemowe i funkcjonalne procesu zaopatrywania a w tym prac organizacyjno-mobilizacyjnych, szkoleniowych, technologicznych, normatywno-prawnych itp. Kieruje okręgowymi organami decyzyjnymi.

Okręgowy szczebel zaopatrywania - organizuje i koordynuje całokształtem przedsięwzięć zaopatrzeniowych i organizacyjno-mobilizacyjnych w swoim obszarze odpowiedzialności; planuje, koordynuje i nadzoruje realizację zadań

w tym zakresie na okres "P", zagrożenia i "W"; odpowiada za pełne zaopatrzenie w środki materiałowe wojsk operacyjnych i regionalnych w okresie "P" i sił zbrojnych w okresie zagrożenia i "W" na swoim obszarze; koordynuje i steruje procesem przejść na wojenny system zarządzania gałęzi gospodarki narodowej w okresie zagrożenia i "W"; steruje i koordynuje strefowymi organami decyzyjnymi.

Strefowy szczebel zaopatrywania /składy, bazy, WSzW, komendy garnizonów itp./ - realizują zadania zaopatrzeniowe określone przez okręgowy szczebel zarządzania na rzecz jednostek i instytucji znajdujących się w danej strefie; realizuje, steruje i koordynuje proces organizacyjno-mobilizacyjny w układzie funkcjonalnym wojska i resortów cywilnych stosownie do zadań określonych przez szczebel nadrzędny; steruje, koordynuje i nadzoruje proces przejścia gospodarki narodowej i systemu zaopatrywania na tory wojenne w okresie zagrożenia i wojny; koordynuje i nadzoruje garnizonowy system zaopatrywania na cz."P", zagrożenia i "W" itd.

Garnizonowy szczebel zaopatrywania /magazyny komend garnizonów lub garnizonowych punktów zaopatrzenia/ - realizują, koordynują i nadzorują proces zaopatrywania w środki materiałowe jednostek i instytucji garnizonu; prowadzą i koordynują prace organizacyjno-mobilizacyjne i szkoleniowe w garnizonie /odciążają jednostki operacyjne/; realizują i koordynują zadania produkcyjno-usługowe na rzecz garnizonu /gospodarka pomocnicza, administracja koszar, mieszkań itp./; koordynują i nadzorują świadczenia rzeczowe i zaopatrzeniowe przez instytucje, zakłady i przedsiębiorstwa na rzecz sił

zbrojnych; nadzorują system zaopatrywania w jednostkach i instytucjach wojskowych itd.

4. ZABEZPIECZENIE MEDYCZNE

Zmiany wymaga również system zabezpieczenia medycznego na czas wojny, zarówno w odniesieniu do sił zbrojnych, jak i terytorium kraju. U podstaw tych zmian powinny leżeć realne możliwości wykorzystania potencjału stacjonarnej i transportowej bazy leczniczej, bazy sanitarno-epidemiologicznej i materiałowo-technicznej, jak również konieczność rozwijania dodatkowej bazy leczniczej na czas "W" w systemie stacjonarnym i polowym.

Z dotychczasowych doświadczeń z przeprowadzonych ćwiczeń wynika, że istnieje szereg negatywnych czynników mających wpływ na system zabezpieczenia medycznego, z których na pierwszym miejscu wymienić należy brak spójnego, uregulowanego prawnie systemu działania społecznej /cywilnej/ i wojskowej służby zdrowia na czas "W" w warunkach totalnej obrony państwa, a co za tym idzie, brak nawyków do realizacji wspólnie skoordynowanych zadań zabezpieczenia medycznego działań obronnych państwa przez wszystkie szczeble zarządzania i ogniwa specjalistyczne cywilnej i wojskowej służby zdrowia.

Sytuację komplikuje dodatkowo brak świadomości w ogniwach kierowniczych cywilnej służby zdrowia o zakresie i stopniu zagrożeń wynikających z prowadzenia aktywnych działań obronnych i oddziaływaniu potencjalnego przeciwnika .

Brak jest zapasów materiałowych odpowiednio urzutowanych i rozmieszczonych dla zabezpieczenia medycznego działań wojsk i potrzeb ludności cywilnej, brakuje odpowiedniego sprzętu i transportu sanitarnego zarówno w cywilnej jak i w wojskowej służbie zdrowia. Niepokój budzi niski standard wyposażenia polowych jednostek służby zdrowia zarówno jeśli chodzi o techniczne urządzenia służby zdrowia jak i środki transportu; brak zadań mobilizacyjnych dla sektora prywatnego itd. Tak więc istniejąca sytuacja wymaga gruntownej analizy i przebudowy zarówno w sferze logistycznej, materiałowej, organizacyjno-szkoleniowej jak i strukturalno-zadaniowej.

System funkcjonalny zabezpieczenia medycznego winien mieć czteroszczeblowy terytorialny układ: centralny, okręgowy, strefowy i garnizonowy. Wojska operacyjne i regionalne winny zachować etatowe siły i środki służby zdrowia określone aktualnie do szczebla dywizji i brygady.

Centralny szczebel zabezpieczenia medycznego - funkcjonujący w ramach jednolitego systemu zabezpieczenia logistycznego, ustala, opracowuje i wprowadza zasady organizacji i funkcjonowania systemu zabezpieczenia medycznego okresu "P", zagrożenia i "W", posiada centralny odwód jednostek medycznych wraz z zapasami środków materiałowych którym dysponuje; ustala zadania dla resortów gospodarki narodowej oraz koordynuje ich realizację w zakresie zabezpieczenia medycznego kraju i sił zbrojnych na czas zagrożenia i "W"; kieruje poprzez okręgi wojskowe systemem zabezpieczenia medycznego wojsk i sił zbrojnych itd.

Okręgowy szczebel zabezpieczenia medycznego - funkcjonuje

w ramach jednolitego systemu logistycznego okręgu / w jego sieci łączności i systemie dowodzenia/; organizuje i zapewnia zabezpieczenie medyczne w okresie "P" oraz rozwija, koordynuje i kieruje systemem na czas zagrożenia i "W" w oparciu o stacjonarną sieć infrastruktury medycznej / szpitale, sanatoria, domy wczasowe, hotele itp./ oraz i jednostki typu polowego. Zabezpieczenie medyczne organizuje w systemie strefowym, którym kieruje w okresie "P", zagrożenia i "W". Odwody medyczne /jednostki wzmocnienia/ rozlokowane winny być na terenie okręgu w poszczególnych strefach i wydzielane będą na wzmocnienie wojsk lub poszczególnych stref a nawet garnizonów o znacznych lub przewidywanych stratach sanitarnych. Okręgowy szczebel typuje, planuje koordynuje i przygotowuje do zadań okresu zagrożenia i "W" placówki cywilnej służby zdrowia oraz administracji terenowej w zakresie organizacji zabezpieczenia medycznego. Steruje również w tym zakresie działalnością szczebla strefowego.

Strefowy szczebel zabezpieczenia medycznego - organizuje okręg wykorzystując komendy rejonowych /klinicznych/ szpitali wojskowych, szpitali sanatoryjnych, rejonowych wojskowych przychodni specjalistycznych, etatowych komend terenowego aparatu mobilizacyjnego itp. W strefie odpowiedzialności wspólnie z administracją terenową cywilnej służby zdrowia ustalane winny być konkretne zadania dla poszczególnych placówek na okres "P", zagrożenia i "W" oraz prowadzone przedsięwzięcia szkoleniowe w tym zakresie; dotyczy to systemu ewakuacji medycznej /transportu/, pomocy

kwalifikowanej, systemu leczenia rannych i chorych oraz zabezpieczenie w medyczne środki materiałowe.

Komendanci stref odpowiadają za całokształt prac organizacyjno-mobilizacyjnych w swojej strefie i przygotowanie fachowo-wojskowe załóg jednostek medycznych nowoformowanych i rozwijanych na bazie istniejących w okresie "P" baz mobilizacyjnych. Komendanci stref odpowiadają za organizację i nadzór nad pracą i funkcjonowaniem placówek służby zdrowia na szczeblu garnizonów.

Garnizonowy szczebel zabezpieczenia medycznego - winien być tworzony w oparciu o stacjonarne urządzenia lub jednostki służby zdrowia /szpital, przychodnia specjalistyczna, garnizonowa izba chorych, służba zdrowia komendy garnizonu itp./. Jego głównym zadaniem to określenie zakresu , koordynowanie i realizowanie zabezpieczenia medycznego garnizonu w okresie "P", zagrożenia i "W". Ścisła współpraca z cywilną służbą zdrowia w pracach organizacyjno-mobilizacyjnych i wzajemna koordynacja wspólnych przedsięwzięć w tym zakresie. Pełne zabezpieczenie opieki medycznej uprawnionym w okresie "P", przygotowanie infrastruktury medycznej na czas zagrożenia i "W", koordynowanie wspólnych zadań, wojskowej i cywilnej służby zdrowia w okresie "P", zagrożenia i "W".

5. SŁUŻBA ZAKWATEROWANIA I BUDOWNICTWA

Mając na uwadze zmianę doktryny obronnej oraz koncepcję organizowania obrony w oparciu o miejscowości, wykorzystanie istniejącej infrastruktury na potrzeby wojsk i ich elementów zabezpieczenia, widzimy potrzebę włączenia służby zakwaterowania i budownictwa w realizację zadań

i nadanie jej funkcji operacyjnej. Powinna ona w szczególności prowadzić rozpoznanie charakteru i możliwości infrastruktury cywilnej z punktu widzenia potrzeb wojska w zakresie wykorzystania różnorodnych obiektów w tym np. oświatowych /szkół/ na zakwaterowanie wojsk i urządzenia punktów dowodzenia, medycznych itp., infrastruktury technicznej, a szczególnie wodno-kanalizacyjnej, c.o. i energii elektrycznej, miejscowych zasobów materiałowych wykorzystywanych w budownictwie, możliwości i skali produkcji zakładów przemysłowych. Służba ta winna również pozyskiwać informacje o zamierzeniach ratownictwa technicznego, jak również wypełniać wszystkie funkcje i zadania realizowane w czasie pokoju a wiążące się z eksploatacją kompleksów wojskowych, /m.in. dodatkowe oznakowanie instalacji i urządzeń technicznych, zapewnienie rozérodowania rodzin kadry pozbawionej mieszkań wskutek działań wojennych, skoordynowanie i zabezpieczenie materiałowe wojsk - w tym w opał, zapewnienie awaryjnego zaopatrywania kompleksów w energię elektryczną i wodę, usuwanie zniszczeń, wykonywanie prac w zakresie ratownictwa technicznego i odbudowy niektórych obiektów i urządzeń itp./. Służbie tej należy przywrócić obowiązek obligatoryjnego opiniowania ZTE i dokumentacji technicznej /na wzór rozwiązań stosowanych w krajach NATO/ we wszystkich przedsięwzięciach inwestycyjno-remontowych państwa.

Wymaga to zmian formamno-prawnych i strukturalno-organizacyjnych zarówno w aktach normatywnych o zasięgu ogólnopaństwowym, jak i w ramach resortu ON. Dotyczy to m.in. obciążenia zadaniami na rzecz obrony i odpowiedniego przygotowania administracji państwowej i resortów gospodarki

narodowej, znowelizowania zakresu działania i struktury organizacyjnej służby zakwaterowania i budownictwa, ustalenia i obciążenia stosownymi zadaniami WSZW, WKU i IOC oraz WRZKB /WAK/.

6. DZIAŁALNOŚĆ EKONOMICZNO-FINANSOWA

Ważną rolę w zarządzaniu gospodarką wojskową winny spełniać służby ekonomiczno-finansowe. Do podstawowych ich zadań należą:

- propagowanie i realizacja podstawowych założeń i kierunków polityki ekonomiczno-finansowej;
- prowadzenie systematycznych analiz ekonomicznych w relacji koszt-efekt przy wykorzystaniu najnowszej techniki obliczeniowej i w odniesieniu do wszystkich szczebli decyzyjnych;
- tworzenie autonomicznych i zbiorczych systemów informatycznych w zakresie danych cenowo-usługowych podstawowych środków materiałowych i usług.

Dotychczasowy zakres funkcjonowania tych służb sprowadza się do roli płatnika oraz do kontroli przydzielonych limitów, podziałek itp. Koniecznym wydaje się aby rola tych służb oparta była na działaniach wyprzedzających. Każda inwestycja, remont czy zakup powinny być poprzedzone rzetelną i wszechstronną analizą ekonomiczną potrzeb. Daje to poczucie i pewność ekonomicznie uzasadnionego wydatku. Tak więc służby finansowe winny ulec gruntownej funkcjonalnej i strukturalnej przebudowie na wszystkich szczeblach zarządzania w wojsku i być ściśle zintegrowane z systemem dowodzenia wszystkich

ogniw decyzyjnych. Negatywnym przykładem może być tutaj polityka kadrowa, w której występuje całkowity brak realiów ekonomicznych, przekazywanie obiektów wojskowych /np. lotnisk/ po byłej armii radzieckiej wójtom, sołtysom itp.

UWAGI PODSUMOWUJĄCE

Przedstawione rozważania wskazują na potrzebę dalszego poszukiwania rozwiązań funkcjonalno-organizacyjnych, które pozwolą na wypracowanie logicznie spójnej, adekwatnej do aktualnych możliwości państwa doktryny obronnej.

Przedstawiony tok rozważań jednoznacznie wskazuje, że tworząc podstawy doktryny obronnej, należy głęboko przeanalizować nie tylko problemy wojskowe. Naszym zdaniem w oparciu o przedstawiony materiał, korekt i nowych uregulowań prawnych wymaga ustalenia zakresu zadań obronnych dla władz administracyjnych, resortów gospodarki narodowej w tym administracji przedsiębiorstw państwowych i spółdzielczych, sektora prywatnego w tym przedsiębiorstw, spółek, organizacji rolniczych itp. Niezbędne jest ustalenie zasad i odpowiedzialności za gromadzenie, przechowywanie i urzutowanie określonych ilości środków materiałowych przez poszczególne sektory i układy funkcjonalne gospodarki narodowej na zabezpieczenie obrony, ustalenie zasad kompetencji i odpowiedzialności za przygotowanie infrastruktury obronnej państwa.

Skorygowania i unormowania wymaga stan prawny nowego systemu zabezpieczenia medycznego państwa i wojska na czas "W". Konieczne jest dostosowanie struktur organizacyjnych wojska do potrzeb zabezpieczenia totalnej obrony państwa.

W trybie pilnym należy przeprowadzić korektę istniejących uregulowań prawnych, które umożliwiłyby szybkie przejście z systemu centralistyczno-rozdziałczego na system rynkowo-decentralistyczny.

Warto w tym miejscu przypomnieć, że w działaniach bojowych w Zatoce Perskiej, w celu koordynacji wsparcia logistycznego wojsk sprzymierzonych, w strefie działań bojowych utworzono trzy dowództwa wsparcia logistycznego korpusów, w każdym korpusie Sztab Logistyki Korpusu oraz Centrum Zarządzania Materiałowego. Wskazuje to na ważność problematyki wsparcia logistycznego wojsk, a jednocześnie na skomplikowany i trudny do realizacji proces wszechstronnego zabezpieczenia współczesnych działań wojsk.

W związku z powyższym określenia wymaga rola i miejsce organów kierowania wsparciem logistycznym przy założeniu, że powinny one zabezpieczyć:

- zorganizowany i efektywny przepływ informacji logistycznej /wojskowej i gospodarki narodowej/;
- elastyczność i operatywność podejmowania decyzji w połączeniu z wysokim stopniem automatyzacji i komputeryzacji;
- koordynację wysiłków sił i środków logistycznych na wszystkich szczeblach dowodzenia i zarządzania gospodarką państwa.

Aktualny stan prac w zakresie reorganizacji systemu dowodzenia i kierowania Siłami Zbrojnymi nie rokuje nadziei na uzyskanie w krótkim czasie rozwiązań, które umożliwiłyby spełnienie powyższych wymogów.

Kolejne "usprawnienia" struktur kierowania sprowadzają się do prostych zabiegów likwidacji etatów i komórek organizacyjnych w układzie procentowym, a nie funkcjonalnym. Przykładem tych działań jest włączenie elementów kierowania wsparciem logistycznym w struktury stanowisk dowodzenia oraz przyjęte kierunki restrukturyzacji istniejących struktur kwatermistrzowskich.

Naszym zdaniem, należy określić kierunki działania pozwalające na ujęcie legislacyjne zadań stojących przed gospodarką narodową na rzecz zabezpieczenia logistycznego wojsk w okresie pokoju, na czas mobilizacji i przestawienia gospodarki na tory wojenne / w okresie zagrożenia/ oraz na czas wojny. Stosownie do tego koniecznym jest ustalenie rozwiązań systemowych i strukturalnych w zakresie wsparcia logistycznego działań wojsk w okresie pokoju, zagrożenia i wojny. Wychodząc z tych przesłanek wydaje się być celowym w odniesieniu do logistycznego zabezpieczenia działań wojsk, utworzenie dwóch okręgowych centrów dyspozycyjnych - wschodniego i zachodniego, których zadaniem byłoby sterowanie całokształtem zabezpieczenia logistycznego wojsk działających lub przemieszczających się w danej strefie odpowiedzialności, niezależnie od podległości operacyjnej.

Ponadto w każdym z okręgów utworzyć centra dyspozycyjne zabezpieczenia logistycznego w systemie stref, którym fachowo podporządkować garnizonowe ośrodki logistyczne realizujące systemowo i kompleksowo całokształt przedsięwzięć związanych z zabezpieczeniem działań wojsk operacyjnych, regionalnych i obrony cywilnej w okresie "P", zagrożenia i "W".

SPIS TREŚCI

	strona
W S T Ę P	3
1. PROBLEMY MOBILIZACYJNO-OPERACYJNE	6
2. PROBLEMY INFRASTRUKTURY OBRONNEJ i GOSPODARCZEJ	8
3. ZABEZPIECZENIE MATERIAŁOWE	9
4. ZABEZPIECZENIE MEDYCZNE	13
5. SŁUŻBA ZAKWATEROWANIA i BUDOWNICTWA	16
6. DZIAŁALNOŚĆ EKONOMICZNO-FINANSOWA	18
UWAGI PODSUMOWUJĄCE	19

